

שרצה שני חלות ע"י מעשה א', כ"ש שיהיה חסרון כשרוצה כמה מעשים מופרדים אפי' בבת אחת. והרמב"ם ילמוד דספיקות הגמרא היא דיכול להיות הקפדת התורה היא שקדושין שלם. יחול על האשה. וא"כ באבעיות הראשונות שמונה והולך ובשעת חלות רוצה שכל המעשים יחולו כאחת מהני, משא"כ בשני חציין בפרוטה שרוצה שיהיו ב' חלות, על כל חציה לבד, יש להסתפק שלא יהני.

צו: בתר גותן ומקבל אזלינן והאיכא ממונא או דילמא בתר דידהו אזלינן והא ליכא. לכאורה יש לפרש האבעיא דהאם נאמר דמכיון שדימתה התורה קידושין לקנין שדה א"כ כמו דהתם ע"י נתינת פרוטה המוכר גומר דעת להקנות כמה שדות כ"כ הדין בקידושין. או דילמא דאע"פ שדומה קידושין לקנין שדה באופן הקנין (דהיינו בכסף) מ"מ משונה היא במהות הקנין. דהיינו, דבשדה שפיר אית גמירת דעת בקבלת פרוטה, גם לכמה שדות. אבל בקידושין החלות הקנין לא בא ע"י גמירת דעתה כמ"ש הר"ן בנדרים ל. דהיה בזה חסרון דכי תקת. אלא בעינן שעצם הכסף יפעול חלות קנין, וא"כ אפשר בעינן נתינה מופרדת בעד כל אשה הנקנית, ולא איכפת לן בגמירת דעת דהאב.

ושמעתי שהרב שורקין ז"ל פירש דהאבעיא היא אם האב הוא בעל הקנין בקדושי בתו, או דילמא הוא רק שליח בע"כ דבתו ונמצא שיש שני מקבלים. (וע' משכ"ל ד: וברכת שמואל ס"ג). אבל ק"ק דמה אמרה הגמרא בתר גותן ומקבל אזלינן, או דילמא בתר דידהו אזלינן, הא לפ"ד, זה שהולכין בתר דידהו הוא משום דהן מקבלין, דהאב שליח דידהו, וא"כ בשני צדדי האבעיא הולכים בתר המקבל, והיו להם להסתפק מי הוא המקבל, ולא אם הולכים בתר מקבל.

צו: תוס' ד"ה שתי וז"ל דבתר גותן דקאמר לאו דוקא שהרי הנותן ע"כ בתורת שליחות בניו הוא בא ואי בתר גותן אזלינן הוי בעי שתי פרוטות כאילו בנים בעצמם מקדשין ע"כ. וכתב המוהרי"ט ז"ל דנתינת האב מועיל מטעם עבד כנעני. וצ"ל דתוס' סובר דכמו שמועיל באב מטעם עבד כנעני (והיינו שנותן בעדם הפרוטה שצריכים לקדש שתי בנות, דכמות הכסף הנצרך לקידושין, תלוי במקבל) כ"כ יועיל בבנים, דהיינו דע"י דין עבד כנעני נמצא שקבל אב הבנות פרוטה משניהם, והיינו שכל א' נותן חצי פרוטה בעד עצמו בצירוף חצי פרוטה שנותן השני שפועל בעדו ג"כ בתורת עבד כנעני. ואם נאמר דנותן דוקא, נמצא שלא מועיל סברא דעבד כנעני, והוא משום שסוברים שכל א' צריך לתת פרוטה, ולא מספיק במה שהמקבל קיבל פרוטה, א"כ גם בנותן לא יועיל דלא עדיף שליח ממשלחו. אלא ע"כ נותן לאו דוקא, וגם אם יתנו הבנים בעצמם הפרוטה ג"כ מועיל אם בתר מקבל אזלינן, ועל זה חולק המוהרי"ט (והביא כ"כ מהתוס' רי"ד ז"ל) דכשהם בעצמם יתנו לא מועיל אפי' אי בתר מקבל אזלינן, ורק אם אחר יתן בעדם בתורת עבד כנעני אז יפעול. והטעם הוא, דסובר דדין עבד כנעני נאמר רק כשנותנים כסף, דהיינו שזה פרוטה. וא"כ בשלמא כשהאב נותן ממונו בעדם, ונמצא דנותן כסף ופועל דיני עבד כנעני. והוי כאילו ניתן בעדם פרוטה. אבל כשהם נותנים בעצמם וכל א' נותן חצי פרוטה, נמצא דכל א' בעצמו לא נתן כסף, וגם דין עבד כנעני לא שייך, כיון דחצי פרוטה החסר לאו כסף מיקרי, ולא נאמר הגזה"כ שם, וממילא אין מה לצרף החצי פרוטות, ולא זה ולא זה מועיל.